

Skape og dele

Taler

Helga Pedersen

Dato

5 februar 2009

Omstendigheter

Arbeiderpartiets landsstyremøte

1 Kjære alle sammen!

Jeg legger fram forslaget til nytt program for Arbeiderpartiet i ei tid da verden gjennomgår store forandringer som vil påvirke hverdagen for den enkelte av oss.

5

Den internasjonale finanskrisa starta i USA, men påvirker folk uansett hvor i verden vi bor. Mennesker i Norge kjenner det på kroppen; folk mister jobben eller blir permittert, og mange er usikre på hvordan krisa vil påvirke deres liv i det året vi akkurat har starta på.

10

"Hva skjer hvis jeg mister jobben?" "Klarer jeg å betale lån på hus og bil?" "Får vi råd til noen ferie?". "Vil jeg miste kontakten med venner og kolleger?"

15 De siste månedene har vi lest mindre i avisene om den globale oppvarmingen, men det er ikke fordi utfordringene har blitt mindre.

Tvert imot.

20 Polisen smelter raskere. Regnskogområdene blir mindre. Forskerne blir sikrere.

Og tegnene blir tydeligere. Når det er snefritt hjemme i Vestertana i romjula og regnet høljer ned, så er det lite som minner om barndommens jul med knallfrost og skiføre.

25

Både finanskrisen og klimakrisen er to store utfordringer som vi bare kan løse sammen. Finanskrisen viser at vi må etablere bedre regulering og klarere rammer

30 for økonomien. Og klimakrisen viser at vi må handle sammen som mennesker og samfunn for å hindre store miljøødeleggelser.

Vi har enorme oppgaver som skal løses - både internasjonalt og her hjemme - det vil kreve at mange må tenke nye tanker - vi må gjøre ting annerledes.

35 I en omskiftelig verden, er det tre mulige måter å møte framtida på.

Den første er å grave hælene ned i jorda, lukke øynene og stritte imot

- og håpe at det går over av seg selv.

40

Men de som møtte industrialiseringen med å angripe og knuse de nye maskinene fordi de truet arbeidsplasser har ikke gått inn i historien som de mest framsynte.

45 Den andre muligheten er å møte framtiden alene, hver for oss.

Det er høyresidens måte. Å tro at utfordringene møtes best ved at enkeltmennesket overlates til seg selv.

50 At hver enkelt av oss skal konkurrere seg fram til en bedre hverdag. "Den som står alene, den står godt", sa Siv Jensen til TV2-nyhetene for et par uker siden. Det er sju små ord som ganske presist oppsummerer selve kjernen i høyresidens ideologi, nemlig at hver enkelt av oss først og fremst har ansvar for seg selv.

55 Margaret Thatcher gikk enda lengre: "There is no such thing as society", slo hun fast.

Det finnes ikke noe samfunn. Bare enkeltindivider.

60 Heldigvis finnes det en tredje måte å møte framtida på:

Vår måte,

Arbeiderpartiets måte:

65

Å møte framtiden sammen.

Med optimisme og pågangsmot,

70

med løsninger der alle er med og bidrar,

med løsninger som handler om felleskap,

75

med forsikring om at fellesskapet stiller opp for deg.

Det er den sosialdemokratiske måten, og det er den måten som bidrar til trygghet.

80

Den norske modellen handler om å skape og dele.

Det er antakelig ingen land i verden som har så store muligheter som Norge; store naturressurser, stabilt styre, høy velstand, "penger på bok" og en velutdanna befolkning.

85

Programmet vi legger fram i dag handler om hvordan vi skal ruste oss til å møte det som kommer, og hvordan vi skal skape trygghet i de forandringene som vi vet vil komme:

90

- fordi vår måte å skape, dele og organisere oss på, gjør at de aller, aller fleste av oss har det bra,

- fordi det norske velferdssamfunnet er et solidarisk spleiselag som sikrer alle rett til velferd, helsetjenester og utdanning,

95

- fordi vi har et velorganisert arbeids- og næringsliv,

- fordi vi har høy yrkesdeltakelse der kvinnene er med.

100

Dette er dette som er den norske modellen.

Vårt politiske prosjekt er å forsvare, fornye og forsterke den norske modellen.

Vi skal forsvare den, fordi det norske velferdssamfunnet er et resultat av bevisste politiske valg. Andre land har valgt andre modeller. Vi skiller oss fra det

105

amerikanske samfunnet. Fra det franske. Og fra det tyske.

Og det som var en nordisk modell, er vi snart alene om å forsvare i Norge.

110

I Sverige har regjeringen Reinfeldt kuttet skattene og svekket fellesskapets inntekter med 65 milliarder kroner. 70 % har gått til de aller rikeste. De har gjort arbeidsledighetsforsikringen dyrere og dårligere, slik at en halv million mennesker har forlatt a-kassen, og står uten beskyttelse om de blir ledige.

115

I Norge ønsker Høyre og Fremskrittspartiet å demontere det byggverket som vi har brukt flere tiår på å bygge opp. De vil prioritere skatteletter framfor å bygge ut de felles velferdsordningene, de ønsker å svekke fellesskapets ansvar for den enkelte av oss, og de ønsker at markedet skal styre mer på bekostning av folket og politikken.

120

Selv om du er bekymret for jobben din, skal du kunne legge deg om kvelden i forvisning om at uansett hva som skjer - selv om det verste skulle hende og du står der uten arbeid - så er du sikret en grunnleggende trygghet. Du er ikke nødt til å avbryte ungenes utdanning, eller å ta dem ut av SFO. Du må ikke flytte i bobil. Bestemor vil fortsatt få omsorg på sykehjemmet.

125

Vi skal forsvare. Men vi må også fornye og forsterke.

130

For det er ikke slik at vi har lyktes på alle områder

Noen faller utenfor.

Vi har rusmisbrukere som ikke får hjelp.

135

Vi har innvandrere som ikke lykkes med å bli en del av samfunnet.

For mange faller fra i den videregående skolen.

140

Vår målsetting har aldri vært at "de fleste skal med". Vi har høyere ambisjoner.

Vi vil ha med alle.

Da må vi gjøre enda mer på noen områder. Og noe må vi gjøre annerledes enn vi

gjør i dag.

Den norske modellen handler om å dele rettferdig. Men den handler også om å skape. For vi er i toppsjiktet internasjonalt både når det gjelder velferd og
150 inntektsfordeling og på sysselsetting og konkurranseevne.

For Arbeiderpartiet er skape og dele to sider av samme sak. Verdier må skapes før de kan fordeles. Det hjelper ikke med all verdens gode intensjoner hvis du ikke har noe å dele på.

155

Når vi er gode til å skape, har vi mer å dele. Og når vi er gode til å dele, er det mange flere som er med på å skape.

Vår politikk skal legge til rette for at norsk næringsliv skal kunne omstille seg og
160 gjøre ting på nye måter. Det er bare på den måten vi kan nå målet vårt om arbeid til alle.

Arbeidsledighet er sløsing med ressurser. Og det er uakseptabelt. Derfor er det å trygge arbeidsplasser og hindre ledighet vår største oppgave. Arbeid til alle er
165 jobb nummer en.

Kilde

www.dna.no

170

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/skape-og-dele-4281>

175

180